

- kommentar/debattredaktør Jon Magne Lund
- send ditt synspunkt på lederen til debatt@vl.no
- les egen nettleider på verdidebatt.no/simon

synspunkt

vårt land

– politisk fri og uavhengig kristen dagsavis –
Grunnlagt 1945

Sjefredaktør/administrerende direktør
HELGE SIMONNES

SVs ultrastrid

SOSIALISTISK VENSTREPARTI bakker med det hete spørsmålet om det offentlige skal tilby tidlig ultralyd til alle gravide eller ikke. Partiet er i tydelig skvis mellom teknologioptimismen som hylles i Arbeiderpartiet, og den mer teknologikritiske tanken som har vært godt representert i SV. Lørdag bestemmer landsstyret seg.

BLANT DE rødgrønne har Ap kjempet for, mens Senterpartiet har vært mot. SVs sentralstyre har prøvd å formulere en slags mellomløsning der alle bør få tilbud i offentlig regi, men at det ikke skal bære preg av en rutineundersøkelse. Flertallet åpner for egenandel på ultralyd i uke 11-13, men bruker bare ordet «kan».

DET VIL bare være en eventuell egenandel som i praksis vil skille SVs tilbud fra Aps hyllest til tidlig ultralyd. Også det etablerte tilbudet om ultralyd i uke 18 har vært understreket som frivillig. I praksis er det bare ytterst få kvinner som ikke benytter dette tilbudet, som derfor fremstår som noe alle vil eller skal gjennom.

AT DEN teknologikritiske fløyen også finnes i SV, har vært demonstrert ved at tidligere stortingsrepresentant Kjellbjørg Lunde og tidligere miljøvernminister Helen Bjørnøy så sterkt har engasjert seg mot tidlig ultralyd til alle. De har forstått at det faktisk er et grunnleggende verdispørsmål det handler om. Den virkelige effekten av tidlig ultralyd er å påvise fostre med Downs syndrom og andre utviklingsavvik, siden disse avvikene lar seg spore vesentlige lettere tidlig enn sent i svangerskapet. Årsaken er en nakkefold som lar seg måle i uke 11-13, men som senere forsvinner. At spørsmålet om tidlig ultralyd reduseres til et spørsmål om rettferdighet for gravide, er meget tilslørende.

Den virkelige effekten av tidlig ultralyd er å påvise fostre med Downs syndrom og andre utviklingsavvik

EN FINSK studie viser også at testen gir mange falske positive svar. Overlege Morten Horn har påpekt at det årlig vil bli mellom 700 og 3.000 unødvendige fostervannsprøver blant norske gravide mellom 25 og 29 år for å påvise ett eneste foster med Downs syndrom. Vi vet at 1 prosent av fostervannsprøvene i seg selv fører til at fosteret dør. Tilbudet handler derfor om helt andre og mer grunnleggende spørsmål enn likhet for kvinner på Oslo vest og i utkanter i Finnmark.

LA OSS håpe at SVs landsstyre hører på argumentene til humanetiker Horn og SV-veteranene Bjørnøy og Lunde.

SELVREALISERING

En enkelt person kan ødelegge mye. Det vet vi nå. Kanskje det er tid for å løfte fram enkeltpersoner som skaper og som redder liv?

Hvis én mann

De fleste kjenner historien om Herostratos. Han var en ung greker som levde for snart 2400 år siden. Hans største ønske var å bli berømt. For å oppnå dette, tente han på tempelet i Efesos, som den gang var regnet som ett av verdens sju underverk.

Herostratos ble dømt til døden for sin ugjerning. Ikke bare det: Byen vedtok at han for ettertiden ikke skulle nevnes ved navn. Dette for å unngå lignende tilfeller.

Herostratos ble henrettet. Men den dag i dag bruker vi fortsatt uttrykket «herostratisk berømt». Sånn sett kan man si at han oppnådde det han ville.

Mange mennesker gjør nesten hva som helst for å bli sett. Det ser vi av den enorme pågangen etter å bli med i diverse realityprogrammer på tv. Det virker som det er av underordnet betydning om man blir helt eller antihelt – bare man blir kjent.

Terroristen i Oslo Tingrett har vist sin generasjon hvor raskt man kan gå fra å være «nobody» til å bli «somebody». Ja, akkurat nå overskygger han «everybody». Det er ikke bare trist. Det kan også være farlig. Smitteeffekten skal ikke undervurderes, det har vi lært av å lese dag-

KOMMENTAR Lars Gilberg

bøkene til noen av dem som har stått bak skolemassakrer.

Demonstrasjon. Da jeg skulle sette meg ned og skrive denne kommentaren, var jeg fristet til å gjøre det som en svensk avis gjorde under et VM på ski på 90-tallet. I stedet for å skrive side opp og side ned om den svenske fiaskoen, trykket avisen flere blanke sider der de skrev med liten skrift øverst:

Her skulle vi fortalt om de svenske framgangene i skisporet.

Dersom plassen for denne kommentaren i dag hadde vært helt blank, ville det vært en demonstrasjon både mot mannen som har kapret offentligheten og mot oss i mediene som har en viss

KRINGSJÅ

Trønder-Avisa, Steinkjer

styring med hvor effektiv denne kapringen skal være.

Jeg er selv en av dem som kan påvirke oppmerksomheten til flere enn meg selv. Og den artikkelen jeg nå er i gang med, kan fort ende opp som enda et eksempel på at man oppnår det motsatte av det som var hensikten.

Derfor bryter jeg tvert. I dag vil jeg heller skrive om enkeltpersoner som står opp og bidrar til et bedre samfunn for andre. Noen kaller dem helter, andre kaller dem idealister. Selv føler de seg som helt vanlige mennesker. Men de har tatt et valg om å bruke sine ressurser til å skape forandring. Og de viser at det går an.

Mange andre enkeltpersoner kunne vært trukket fram. Men mitt ærend i dag er symbolsk: Jeg vil gi litt motoppmerksomhet i et enveiskjørt medielandskap.

Kadra Yusuf viser vei. Modig tok

KONTAKT VÅRT LAND

vl.no/minside

Har du ikke fått avisen?
Ring 22 310 350.

Adresser
Grubbegaten 6.

Post
Send post til postboks 1180, Sentrum, 0107 Oslo

E-post
Vet du hvem du skriver til?
Skriv fornavn.etternavn@vl.no

Dine sider
På vl.no/minside kan du blant annet omadressere, ferieflytte og finne leveringsinformasjon.

Kundesenter
For spørsmål om abonnement, ring 22 310 350. Eller send e-post til vl@kundesenter.com

Vil du bli abonnent?
Gå til vl.no/abonnement eller ring 22 310 350

Vil du annonsere?
For stillingsannonser: 22 310 310 eller stilling@vl.no
Annonser fra bedrifter eller organisasjoner: 22 310 310 eller annonse@vl.no
Dødsann.: dodsannonse@vl.no

Tips
Send tips til tips@vl.no eller ring vaktstjef på tlf. 22 310 425
Fax: 22 310 405

Rettsikkerheten for samer trues av at politiet ikke tar samisk språk alvorlig nok. Det mener Norske Samers Riksforbund (NSR), som ber Sametinget engasjere seg for å bedre situasjonen. Det er et prisverdig og viktig initiativ NSR kommer med her. For det står virkelig ikke bra til med samisk rundt om på lensmannskontorene i samiske områder. Selv ikke i indre Finnmark finner vi spesielt mange samisktalende politibetjenter. Dette står i grell kontrast til at store deler av befolkningen er samisktalende.

KRINGSJÅ

Ságat, Lakselv

KIRKEBAKKEN

Ságat

Hans Nielsen Hauge er svært undervurdert i vår tid. Han fortjener en plass på Norwegians hale.

Økonomiprofessor Ola H. Grytten ved Handelshøyskolen i Bergen, til Finansavisen

– Knut Arild Hareide?

– Knut Arild er den jeg står nærmest. Han har vært hjemme hos meg på middag. Vi snakker ofte med hverandre.

Venstre-leder Trine Skei Grande til Aftenposten

«Hvis en mann kan vise så mye hat, tenk på så mye kjærlighet vi kan vise sammen» står det på denne minnesteinen ved Utvika Camping. Det er en påminnelse om at vi alle har kraft til å endre livet for andre.

Foto: Håkon Mosvold Larsen/NTBscanpix

den norsk-somaliske kvinnen med seg skjult kamera og mikrofon i sitt møte med imamer i Norge. Deretter kunne hun i en dokumentar på TV 2 avsløre hvordan de religiøse lederne presser kvinner til å la seg omskjære. Kadra lever nå i skjul, etter at hun i 2007 ble banket opp på gaten av fem personer.

Johann Olav Koss viser vei. Han tok tre gull under OL på Lillehammer. På pressekonferansen etterpå annonserte han at gullbonusen gikk til gatebarn i den tredje verden. Dette ble startskuddet for Right to Play, en organisasjon Koss har bygd opp fra grunnen. Målet er å gi barn i alle deler av verden muligheten til å

leke og drive sport, kort sagt: Til å være barn.

Torill Hansen viser vei. Hun risikerte sitt eget liv da hun dro ut fra Utvika Camping for å redde ungdom som desperat svømte for å komme unna massemorderen på Utøya. Med sin fritidsbåt plukket Torill opp om lag 40 flyktninger, mange av dem hardt skadet. Av magasinet Tara ble hun kåret til årets modigste kvinne i Norge i fjor.

Tor Åge Martinsen viser vei. Han har viet livet sitt til å hjelpe ungdommer i Østfold vekk fra en kriminell løpebane. Martinsen brukte sine egne dyrekjøpte erfaringer som narkoman og fengselsfugl da

han startet hjelpeorganisasjonen Alfa og Omega i Sarpsborg. Et rekke ungdommer er kommet på rett kjøl takket være Martinsens innsats.

Kronprinsesse Mette Marit viser vei. Som askepott i eventyret kom hun mot alle odds og vant prinsen og halve kongeriket. Mette Marit tok et oppgjør med deler av sin fortid og ba om å få begynne på nytt. Siden har hun gjennom Oslo Bymisjon og kronprinsparets fond vist et ekte engasjement for å hjelpe mennesker som ikke har vært like heldige som henne.

Lars Gilberg
journalist
lars.gilberg@vl.no

Del av det skapte

Våren er ei fin tid! Det er ein klisjé, men det er sant for det. Lyset, fargane, lydane; retninga på tida. Det gir energi og glede. I påskeferien kørde vi gjennom veldige, vårlege lauvskogar i Nord-Amerika. Somt var spirande grønt; men like mykje var det raude og gule trekrone som laga uventa og vakre utsyn. Innimellom blømde det i lilla og rosa; somme tre stod som kvite snøfener. Guds skogar er vedunderlege!

Salme 95 fortel om ein mektig Gud som har skapt havet og forma det faste landet. Bibelen avslører Guds kjærleik til det skapte og hans glede over det. Skapningen på si side, fortel om Guds makt og godleik og prisar han for hans stordom. Det er ein nær samanheng mellom Skaparen og det han har skapt; ein gjensidig

lengt. «Gå ut i all verda og forkynn evangeliet for alt som Gud har skapt!», står det mot slutten av Markus. Eit forunderleg ord!

Vi tenkjer så lett at vi er «over» naturen, sette til å forvalta, vurderer, utnytta og ta i bruk skaparverket. Noko vi har gjort til gagns og til vår eiga ulukke.

Vi gløymer så lett at også vi er ein del av det skapte og i skaparverket. Alt høyrer Gud til. Det er han som har laga det, og har rett til det. Difor handlar vårt forhold til alt skapt, også om vårt

forhold til Gud. Og det inneber meir enn kjeldesortering, energisparing og berekraftig utvikling, endå dette er viktige tankar og praksis.

I skaparverkets mange mysterium og underfulle samanhengar og krinslaup, ser vi Guds makt og kreativitet, hans glede og kjærleik. Med resten av skapningen lovar vi Gud når vi er det vi er skapte til å vera!

Vigdis Berland Øystese er førstelektor ved NLA Høgskolen, Bergen

ETTERTANKE

Vigdis Berland
Øystese

LEKTOR

Dagens tekst:
Sal 95,1-7

Utdrag fra verdidebatt.no/erik1979

Følg pengene

Sterke strategiske interesser hos land med store reserver av kull, olje og gass gjør det vanskelig å få til en ambisøs internasjonal klimaavtale.

I de internasjonale klimaforhandlingene er noen land pådrivere for en global avtale som reduserer utslipp og faren for katastrofale klimaendringer, mens andre er bremseklosser.

Den realistiske skolen innen inter-

nasjonal politikk sier at det globale systemet er et anarki og statenes eneste avgjørende mål er overlevelse. Klimatoppmøtet i Durban viser at statene følger sine egeninteresser i møte med klimautfordringen. Det kan være rasjonelt for det enkelte land, men resultatet blir det som i spillteorien kalles allmuens tragedie. Summen av mange stater som følger sine egeninteresser er stø kurs mot katastrofale klimaendringer. Nettopp derfor er det så viktig

at FN nå starter en ny runde med klimaforhandlinger basert på den såkalte Durban-plattformen. Realpolitikken viser oss at en internasjonal klimaavtale som omfatter alle land og som er juridisk bindende, er nødvendig for å løse klimakrisen.

Erik Lunde, rådgiver i Zero

LA OSS BE

■ Gode Gud! Alt det skapte er ditt. Du har makta og æra i all æve! Vis oss vår plass i skaparverket. Gjer oss audmjuke for dine under og våre mange medskapningar, og gjer oss takksame for vår eigen eksistens!

Daglig bibelvers på SMS: Send **BIBEL** til 1933
Tjenesten er levert av boomerang media og koster kr. 1,50 per mottatt melding